

Årsmelding 2000 i sammendrag

De siste fem årene har det samlede antall rapporterte forlis og alvorlige ulykker gått ned. I 2000 ble det totalt rapportert ca. 200 alvorlige hendelser med norske skip. Helt frem til 1995 lå antall hendelser totalt sett relativt konstant på ca. 350 per år.

Fem lastefartøy forliste og ni sjøfolk omkom i to av disse forlisene. Seks personer omkom da det NIS-registrerte fraktesteget Nordfrakt 29. mai forliste utenfor Lisboa på vei fra Spania til London, og tre personer omkom da den NOR-registrerte fraktesteget Steinfalk forliste i havet utenfor Øygarden i Hordaland 14. desember.

Oppfølging etter Sleipner-ulykken

I kjølvannet av den tragiske Sleipner-ulykken i november 1999, har Sjøfartsdirektoratet i 2000 arbeidet intenst for bedre sikkerhet på hurtiggående passasjerfartøy. Umiddelbart etter tragedien tok Sjøfartsdirektoratet initiativ til at det skulle nedsettes en særskilt undersøkelseskomisjon for å få fullstendig klarlagt alle relevante forhold i forbindelse med ulykken.

Sjøfartsdirektoratet intensiverte uanmeldte tilsyn på passasjerskip, med spesiell vekt på kontroll av redningsvestene om bord, vakumutløsere og friflytarrangement for flåter. Det ble vedtatt nye krav til redningsvester, redningsutstyr og evakuering, nødbelysning, megafoner, ferdskrivere, operasjon, manøvrering og styringsdyktighet.

Rapporten fra ulykkeskomisjonen, som ble fremlagt 8. november 2000, konkluderte med at navigasjonsfeil var hovedårsaken til forliset. Sjøfartsdirektoratet startet umiddelbart arbeidet med å gjennomgå kommisjonens anbefalinger rettet mot direktoratet og kom med en rekke konkrete forslag til hvordan anbefalingene kan følges opp

Internasjonalt arbeid for bedre sikkerhet på hurtigbåter

I Den internasjonale skipsfartsorganisasjon (IMO), la Norge i 2000 frem en rekke tiltak for å forbedre sikkerheten på hurtigbåter.

IMO vedtok i desember et nytt regelverk for hurtiggående fartøy (2000 HSC Code), som forventes å tre i kraft 1. juli 2002. Det norske forslaget til økt redningsflåtekapasitet ble vedtatt på denne sesjonen. Flertallet i IMO mente de øvrige norske forslagene trengte mer omfattende teknisk vurdering før de kan vedtas.

Miljørettet virksomhet

Sjøfartsdirektoratet har aktiviteter for å forbedre skipenes miljøpåvirkning fra vugge til grav. En vesentlig del av miljøarbeidet omhandler utforming nye internasjonale miljøkrav til skip, og nasjonal oppfølging av nye og gjeldende miljøkrav. For Sjøfartsdirektoratet vil beredskap mot akutt forurensning i tilknytning til skipsuhell alltid ha høy prioritet - både gjennom utforming av regelverket nasjonalt og internasjonalt.

Beredskap

Sjøfartsdirektoratet har døgntilgjengelig beredskapsvakt i nært samarbeid med Statens forurensningstilsyn, Forsvaret, Kystverket og private bergingsselskaper. Forlisene av Green Ålesund nær Haugesund og John R utenfor Tromsø (begge i desember 2000) medførte omfattende arbeid fra direktoratet for å hindre en alvorlig miljøskade. Da den kypriotiske bulkbåten John R gikk på grunn i Troms, hadde direktoratet ansvar for å nødlosse resterende olje fra skipet. Operasjonen ble betraktet som krevende, men vellykket.

Tilsyn og kontroll

Norge kontrollerer utenlandske skip i norske havner i henhold til avtalen med andre medlemsland i Paris MOU. I år 2000 ble det kontrollert 405 skip i havnestatskontroll, som utgjør ca. 23 % av det totale antallet anløpte skip. 33 skip ble tilbakeholdt.

Innenfor Paris MOU er det utarbeidet og presentert en ny såkalt White list som indikerer kvalitetsflagg. Norge med sin forholdsvis store internasjonale flåte kom meget godt ut på denne listen, med en 7. plass. White list indikerer land med lav tilbakeholdelsesprosent av kontrollerte skip over en tre års periode.

Flåtens størrelse

Den kontrollpliktige flåten omfatter fra 1. januar 2001 lasteskip og slepebåter på 15 meter og over, alle passasjerfartøy uansett størrelse, fiske- og fangstfartøy med en lengde på 15 meter og over, samt flyttbare innretninger. Totalt utgjør dette 4101 fartøyer, hvorav 3332 i NOR og 769 i NIS. Ved utgangen av 2000 var det ansatt 18 768 norske statsborgere og 15 620 utenlandske statsborgere på norske skip.